ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АТЫНАН
Ш Е Ш І М

2025 жылғы 08 шілде №7119-25-00-2/6443 іс Астана қаласы

Астана қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты құрамында төрағалық етуші судья Алиев Б.Т. оңайлатылған (жазбаша) іс жүргізу тәртібімен қойылған талап бойынша электрондық азаматтық істі қарады:

ТАЛАП ҚОЮШЫ:
Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі Архив, құжаттама және кітап ісі комитетінің "Қазақстан Республикасының Ұлттық архиві" республикалық мемлекеттік мекемесі

ЖАУАПКЕР:
«ESFA» жеке кәсіпкері басшысы Хамитова Феруза Мирхакимовна

ТАЛАП ҚОЮШЫНЫҢ ТАЛАБЫ:
мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану және тұрақсыздық айыбын өндіріп алу

<u>УӘЖДЕУ БӨЛІГІ:</u>

2025 жылғы 13 қаңтарда Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі Архив, құжаттама және кітап ісі комитетінің "Қазақстан Республикасының Ұлттық архиві" республикалық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Тапсырыс беруші) мен «ESFA» ИП (бұдан әрі –Өнім беруші) арасында тауарларды мемлекеттік сатып алу туралы № 02 шарт жасалды.

«Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР Заңының (бұдан әрі - Заң) 46-бабының 1-тармағына сәйкес «Мемлекеттік сатып алу туралы Шарт Тапсырыс беруші мен Өнім беруші қол қойғаннан кейін күшіне енеді».

Шарттың 3.1 - тармағы 1 - тармақшасына сәйкес, Өнім беруші шарт бойынша өзіне алған міндеттемелерін толық және тиісінше орындалуын қамтамасыз етуге міндеттілігі айтылған.

Шарт талаптарына сәйкес (1-қосымша) өнім беруші келісім-шартты жасасқан сәттенбастап 2025 жылдың 31 желтоқсанын қоса алғанда ″Қауіпті емес қалдықтарды/мүлі ктерді/материалдарды шығару (жинау) бойынша қызметтер″ тиіс болды.

Қызмет көрсету мерзімі 2025 жылғы 24 мамырда аяқталды, шарт 430 000.00 (төрт жүз отыз мың) теңгеге жасалды.

Осылайша, Өнім беруші ҚР АК 272-бабының «Міндеттеме- міндттеме шарттарымен Заң талаптарына сәйкес тиісінше орындалуға тиіс, ал мұндай шарттар мен талаптар болмаған жағдайда –іскерлік қызмет өрісіндегі әдеттегі құқықтарға немесе әдетте қойылатын өзге де талаптарға сәйкес орындалуға тиіс» бұзылуына жол қойды.

Заңның 43 - бабы 24 - тармағына сәйкес,Өнім беруші Мемлекеттік сатып алу туралы шарт бойынша қабылдаған міндеттемелерін орындамаған не тиісінше орындамаған жағдайда Тапсырыс беруші тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) өндіріп алуды қамтамасыз етеді. Тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) тиісті бюджет, мелекеттік кәсіпорын дауыс беретін акцияларын (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы мемлекетке тиесілі заңды тұлға немесе олармен үлестесзаңды тұлғалар кірісінің есебіне жатқызылады.

Шарттың 7.3-тармағына сәйкес Тапсырыс беруші міндеттемелерді орындамаған не міндеттемелерді тиісінше орындамаған жағдайда мерзімі өткен әрбір күн үшін орындалмаған міндеттемелер сомасының 0,1% мөлшерінде тұрақсыздық айыбын ұстайды. Бұл ретте тұрақсыздық айыбының жалпы сомасы шарттың жалпы сомасының 10% - аспауға тиіс.

Осылайша, Тапсырыс берушінің Шарт талаптарын тиісінше орындамағаны үшін мерзімі өткен 25 мамырдан 30 мамырға дейінгі кезеңде 3 870 (үш мың сегіз жүз жетпіс) теңге мөлшерінде тұрақсыздық айыбы есептелді:

430 000* 0,1 % * 9

Алайда жауапкер шарт бойынша тауарларды жеткізу жөніндегі міндеттемелерді орындамай, өтінім бойынша осы уақытқа дейін тауарларды жеткізбеген.

Нәтижесінде, Талап қоюшы өндірістік процесті жүргізу үшін қажетті материалдарды ала алмады және осы тауарды сатып алуға республикалық бюджеттен бөлінген ақшалай қаражаттың игерілмеуіне жол берді.

01.07.2025 ж. шарт «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 18-бабының 4) тармақшасына сәйкес біржақты тәртіппен бұзылды.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде Талапкер 2025 жылғы 01 шілдеде 2025 ж. жоғарыда аталған шарттарды біржақты тәртіппен бұзды.

Осылайша, Жауапкердің тауарларды жеткізу жөніндегі міндеттемелерді орындамауы орын алады, бұл Жауапкерді Заңның 8-бабы 4-тармағының 3-тармақшасына сәйкес Мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылардың тізіліміне енгізу үшін негіз болады.

Алайда бүгінгі күнге дейін айыппұл сомасын жауапкер төлемеді.

Осылайша сотқа дейінгі реттеу үрдісі оң нәтиже бермеді.

Документ подписан: Алиев Б. Т., 08.07.2025

Дата вступления в законную силу: 18.08.2025, судья Джакупов А. К., 16.10.2025

«Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 12-бабы 4-тармағы 3-тармақшасына сәйкес мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімі өздерімен жасалған мемлекеттік сатып алу туралы шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындамаған не тиісті түрде орындамаған өнім берушілердің тізбесін білдіреді.

Тапсырыс беруші өнім берушінің Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын бұзу фактісі туралы өзіне мәлім болған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей мұндай өнім берушіні мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы талап қоюмен сотқа жүгінуге міндетті. Осындай талаптар заңды күшіне енген жаңа заңның 8-бабында көзделген.

Өнім беруші тарапынан Шарттың орындалмауы талапкерге жағымсыз салдар әкелді, өйткені Талапкер шарт жасасу кезінде күткенінен айырылды.

Осылайша, жауапкермен жасалған мемлекеттік сатып алу туралы шарт бойынша міндеттемені орындамағаны үшін жауапкерді пп-ға сәйкес мемлекеттік сатып алудың жосықсыз қатысушысы деп тану қажет. 2) Заңның 18-бабының 4-тармағы.

Шарттың талаптарын бұзғаны үшін жауапкер Шарттың және Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу саласындағы қолданыстағы заңнамасының талаптарына сәйкес толық көлемде жауаптылықта болуға тиіс.

Алайда, өнім беруші белгіленген мерзімде қызмет көрсетпеді, осыған байланысты Тапсырыс беруші Мемлекеттік сатып алу порталы арқылы өнім берушіге Қызмет көрсету мерзімі бір айдан астам кешіктірілетіні туралы және шартты біржақты тәртіппен бұзуға мәжбүрлеу туралы шағым хаттарды (хабарламаны) бірнеше рет жіберді.

Заңның 8-бабының 4-тармағына сәйкес Тапсырыс беруші Өнім берушінің Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын бұзу фактісі туралы өзіне белгілі болған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей, осындай Өнім берушіні мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы талап-арызбен сотқа жүгінуге міндетті.

ҚР АК – нің 272-бабына сәйкес міндеттеме міндеттеме шарттарына және заңнама талаптарына сәйкес, ал мұндай шарттар мен талаптар болмаған кезде-іскерлік айналым әдет-ғұрыптарына немесе әдетте қойылатын өзге де талаптарға сәйкес тиісінше орындалуы тиіс.

ҚР АК 349-бабының 1-тармағына сәйкес міндеттеменің бұзылуы деп оның орындалмауы не тиісінше орындалмауы (уақтылы, тауарлар мен жұмыстардың кемшіліктерімен, міндеттеменің мазмұнында айқындалған басқа да шарттардың бұзылуымен) – тиісінше орындалмауы түсініледі.

ҚР Азаматтық кодексінің 172-бабына сәйкес заңнамада, мәміледе белгіленген немесе сот тағайындаған мерзім күнтізбелік күнмен немесе сөзсіз болатын оқиғаны көрсетумен айқындалады.

Документ подписан: Алиев Б. Т., 08.07.2025

Дата вступления в законную силу: 18.08.2025, судья Джакупов А. К., 16.10.2025

ҚР АК-нің 176-бабына сәйкес, егер қандай да бір іс-әрекетті жасау үшін мерзім белгіленсе, ол мерзімнің соңғы күні жиырма төрт сағатқа дейін орындалуы мүмкін. Алайда, егер бұл әрекет ұйымда жасалуы керек болса, онда мерзім осы ұйымда белгіленген ережелер бойынша тиісті операциялар тоқтатылған сағатта аяқталады.

"Мемлекеттік сатып алу туралы" Заңның (бұдан әрі - заң) 8-бабы 4-тармағы бірінші бөлігінің 1) 3) және 4) тармақшаларында көзделген мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылардың тізілімі заңды күшіне енген соттардың шешімдері негізінде қалыптастырылады.

Өнім беруші тарапынан Шарттың орындалмауы талапкерге жағымсыз салдар әкелді, өйткені Талапкер шарт жасасу кезінде күткенінен айырылды.

Осылайша, жауапкермен жасалған мемлекеттік сатып алу туралы шарт бойынша міндеттемені орындамағаны үшін жауапкерді пп-ға сәйкес мемлекеттік сатып алудың жосықсыз қатысушысы деп тану қажет.2) Заңның 18-бабының 4-тармағы.

Осылайша, өзінің шарттық міндеттемелерін орындамағаны үшін жауапкерден мемлекет кірісіне і ү.қ теңге мөлшерінде тұрақсыздық айыбының сомасын өндіріп алу қажет.

ҚР АК-нің 293-бабына сәйкес шартта айқындалған борышкер міндеттемені орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда, атап айтқанда орындау мерзімі өткен жағдайда кредиторға төлеуге міндетті ақшалай сома тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) деп танылады. Шарттың талаптарын бұзғаны үшін жауапкер Шарттың және Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу саласындағы қолданыстағы заңнамасының талаптарына сәйкес толық көлемде жауаптылықта болуға тиіс.

Жоғарыда айтылған бұзушылықтар жауапкер тарапынан мемлекеттік сатуп алу шартында көрсетілген талаптар тиісінше орындамау Заң талаптарына сәйкес айқындалды.

Сонымен жауапкер ҚР «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңының 17 бабы 9 тармағы 1) тармақшасына сәйкес өзін мемлекеттік сатып алуда жосықсыз қатысушы ретінде білдірді.

Шарт талаптарын тиісінше орындамау фактісі Жауапкердің шарттық міндеттемелерді тиісінше орындаудан жалтарғанын куәландырды, сол арқылы мемлекет мүдделеріне нұқсан келтірді.

Шарт талаптарын бұзғаны үшін қандай да бір басқа санкцияларға нұқсан келтірместен Шарттың 8.6-тармағының негізінде Тапсырыс беруші осы Шарттың 7.4-тармағының талаптарын ескере отырып, егер Өнім беруші белгіленген мерзімде қызметтер көрсете алмаса, Шартта көзделген және/немесе егер Өнім беруші Шарт бойынша өз міндеттемелерін орындай алмаса міндеттемелерді орындамағаны туралы Өнім берушіге жазбаша хабарлама жібере отырып, осы Шартты толық немесе ішінара бұза алады.

Шарттың 7.4-тармағына сәйкес Өнім беруші тауарды жеткізуден бас тартқан немесе тауарды кешіктірген немесе қызмет көрсетуді мерзімі өткен

Документ подписан: Алиев Б. Т., 08.07.2025
Дата вступления в законную силу: 18.08.2025, судья Джакупов А. К., 16.10.2025
7119-25-3-1/6286

жағдайда шарт бойынша қызмет көрсету мерзімі өткен күннен бастап бір айдан астам мерзімге, бірақ шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күннен кешіктірмей Тапсырыс беруші Өнім берушіден тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) осы Шарттың әрбір күні үшін шарттың жалпы сомасының 0,1% мөлшерінде сомасын өндіріп ала отырып, осы Шартты біржақты тәртіппен бұзуға құқылы.

Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңның 43-бабының 24-тармағында Жеткізуші мемлекеттік сатып алу туралы шарт бойынша қабылдаған міндеттемелерді орындамаған не тиісінше орындамаған жағдайда Тапсырыс беруші тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) өндіріп алуды қамтамасыз ететіні көзделген.

Тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) тиісті бюджеттің, дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы мемлекетке тиесілі мемлекеттік кәсіпорынның, заңды тұлғаның немесе олармен үлестес заңды тұлғалардың кірісіне есептеледі.

Алайда, бұл келіссөздер қажетті нәтижеге әкелмеді және жауапкер шарт бойынша өз міндеттемелерін шартта белгіленген мерзімде орындамады және осы уақытқа дейін тауар жеткізбеді, сондай-ақ шарттық тұрақсыздық айыбын төлемеді.

Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің (бұдан әрі - ҚР АК) 271-бабына сәйкес міндеттемелердің туындау негіздерінің бірі шарт болып табылады.

ҚР АК-нің 272-бабының талаптарына сәйкес міндеттеме міндеттеме шарттарына және заңнама талаптарына сәйкес, ал мұндай шарттар мен талаптар болмаған кезде – іскерлік айналым әдет-ғұрыптарына немесе әдетте қойылатын өзге де талаптарға сәйкес тиісінше орындалуы тиіс.

ҚР АК-нің 293-бабына сәйкес, борышкер міндеттемені орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда, атап айтқанда, орындау мерзімі өткен жағдайда кредиторға төлеуге міндетті заңнамада немесе шартта айқындалған ақшалай сома тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) деп танылады. Тұрақсыздық айыбын төлеу туралы талап бойынша кредитор оған келтірілген залалды дәлелдеуге міндетті емес.

ҚР АК-нің 298-бабының ережелеріне сәйкес, міндеттемені бұзғаны үшін борышқор жауапқа тартылатын жағдай болған кезде міндеттеменің орындалмағаны немесе тиісінше орындалмағаны үшін айып өндіріп алынады.

2015 жылғы 4 желтоқсандағы «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі-заң) 12-бабы 4-тармағының 3-тармақшасына сәйкес мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылардың тізілімі олармен жасалған мемлекеттік сатып алу туралы шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындамаған не тиісінше орындамаған өнім берушілердің тізбесін білдіреді.

Документ подписан: Алиев Б. Т., 08.07.2025

Дата вступления в законную силу: 18.08.2025, судья Джакупов А. К., 16.10.2025

Заңның 12-бабы 4-тармағы бірінші бөлігінің 3) тармақшасында көрсетілген жағдайда Тапсырыс беруші Өнім берушінің Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын бұзу фактісі туралы өзіне белгілі болған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей осындай өнім берушіні мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы сотқа талап-арызбен жүгінуге міндетті.

Заңның 12-бабы 5-тармағына сәйкес осы баптың 4-тармағы бірінші бөлігінің 1) және 3) тармақшаларында көзделген мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылардың тізілімі заңды күшіне енген соттардың шешімдері негізінде қалыптастырылады.

Жауапкерлер уақытылы қызмет көрсетпегенін және техникалық ерекшелікке сәйкес келмегенін ескере отырып, Шарт оның талаптарына сәйкес біржақты тәртіппен бұзылды, жауапкерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану және тұрақсыздық айыбын өндіріп алу үшін негіздер бар.

Белгіленген жағдайларды талдай отырып, сот талапкердің талаптарын қанағаттандыру туралы қорытындыға келеді.

АІЖК-нің 72-бабына сәйкес әрбір Тарап өзінің талаптары мен қарсылықтарының негізі ретінде сілтеме жасайтын мән-жайларды дәлелдеуге, қорғау құралдарын пайдалануға, фактілерді бекітуге, даулауға, судья белгілеген мерзімдерде дәлелдемелер мен дәлелдемелерге қарсы қарсылықтар келтіруге тиіс, олар процестің адал жүргізілуіне сәйкес келеді және іс жүргізуге жәрдемдесуге бағытталған.

АІЖК-нің 224-бабының 2-бөлігіне сәйкес сот шешімді Тараптар ұсынған және сот отырысында зерттеген дәлелдемелерге ғана негіздейді және АІЖК-нің 15-бабының 3-бөлігі негізінде сот істің нақты мән-жайларын белгілеу мақсатында өз бастамасы бойынша дәлелдемелерді жинаудан толық босатылған.

Жауапкер соттың назарына лайық басқа да дәлелдер мен дәлелдемелерді сотқа ұсынбаған, жорамалдарға негізделген және оларды қабылдау мүмкін емес, өйткені Жоғарғы Соттың 2003 жылғы 11 шілдедегі №5 «сот шешімі туралы» нормативтік қаулысының 11-тармағына сәйкес шешім істің мән-жайлары туралы болжамдарға негізделмеуі мүмкін.

Талапкер шартты мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы бұзды, жауапкер белгіленген тәртіппен дауласпады және шағымданбады,сондықтан жауапкер Шартты бұзудың көрсетілген негіздерімен келісті.

Мұндай жағдайларда жауапкерді мемлекеттік сатып алудың жосықсыз қатысушысы деп тануға негіз бар.

Істің материалдық және іс жүргізу құқығы нормаларының талаптарына сәйкес келетін нақты мән-жайлары талап қоюды қанағаттандыру туралы шешім шығаруға негіз болып табылады.

Мұндай жағдайларда талап қанағаттандырылуға жатады.

Мемлекеттік бажды төлеу жөніндегі сот шығыстары АІЖК-нің 117-бабына сәйкес өндіріліп алынуға тиіс,

Документ подписан: Алиев Б. Т., 08.07.2025

Дата вступления в законную силу: 18.08.2025, судья Джакупов А. К., 16.10.2025

ҚАРАР БӨЛІГІ:

АПК-нің, 223-226-баптарын басшылыққа алып, **сот**

ШЕШІМ ЕТТІ:

Талап қоюшы Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі Архив, құжаттама және кітап ісі комитетінің "Қазақстан Республикасының Ұлттық архиві" республикалық мемлекеттік мекемесі жауапкер «ESFA» жеке кәсіпкері басшысы Хамитова Феруза Мирхакимовна қоғамдық қоры мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану және тұрақсыздық айыбын өндіріп алу туралы талап қою арызы қанағаттандырылсын.

Жауапкер ESFA» жеке кәсіпкері басшысы Хамитова Феруза Мирхакимовна қоғамдық қоры мемлекеттік сатып алудың жосықсыз қатысушысы деп танылсын.

Жауапкер ESFA» жеке кәсіпкері басшысы Хамитова Феруза Мирхакимовна мемлекеттік пайдасына 3 870 (үш мың сегіз жүз жетпіс) теңге тұрақсыздық айыбын және 39 теңге мөлшерінде мемлекеттік баж өндірілсін.

Егер жауапкер талап қоюдың келіп түскені және оның оңайлатылған (жазбаша) іс жүргізу тәртібімен қаралатыны туралы тиісті түрде хабарландырылмаған және пікірді, сондай-ақ шешімнің мазмұнына әсер ете алатын дәлелдемелерді ұсына алмаған жағдайда, ол шешім шығарған сотқа сот шешімінің көшірмесін алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде осы шешімнің күшін жою туралы арыз беруге құқылы.

Шешімге – осы шешімнің күшін жою туралы арыз беру мерзімі өткеннен кейін, ал егер арыз берілсе, осы арызды қанағаттандырудан бас тарту туралы сот ұйғарым шығарғаннан кейін бір ай мерзімде Астана қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты арқылы Астана қаласы сотының азаматтық істер жөніндегі сот алқасына апелляциялық шағым берілуі, прокурормен апелляциялық өтінішхат келтірілуі мүмкін.

Судья **Алиев Б.Т.**

Документ подписан: Алиев Б. Т., 08.07.2025

Дата вступления в законную силу: 18.08.2025, судья Джакупов А. К., 16.10.2025

Документ подписан: Алиев Б. Т., 08.07.2025

Дата вступления в законную силу: 18.08.2025, судья Джакупов А. К., 16.10.2025

«ТӨРЕЛІК» АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІ
Сот өндірісі
Судопроизводство
ИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА «ТӨРЕЛІК»